

08.12.2025

ARUPÄRIMINE

Eesti teatrite rahastamise kohta

Lugupeetud proua kultuuriminister

Viimastel kuudel on tulnud avalikkuse ette mitmed probleemid seoses Eesti teatrite, eriti era- ja munitsipaaletendusasutuste rahastamisega. 2024. aastal jagas Kultuuriministeerium erateatritele tegevustoetust 4,57 miljonit eurot, kuid 2025. ja 2026. aastaks on ette nähtud vaid 4,14 miljonit eurot, samal ajal kui taotlusi laekus oluliselt rohkem kui eelarve võimaldab. Selle tulemusena võivad jääda mitmed teatrid, näiteks Theatrum ja Elektron.art, esialgu tegevustoetusest ilma, mis on tõstatanud küsimuse rahastusotsuste läbipaistvuse, järjepidevuse ja kultuuripoliitiliste prioriteetide kohta.

Avalikes väljaütlemistes on nii teatrite esindajad kui ka Teie ise rõhutanud, et olemasolev rahastamissüsteem vajab muutmist, sh vajadust üleminekumeetmete järele, et vältida järske rahvusliku tähtsusega teatritegevuse katkestusi. Samal ajal osutab Kultuuriministeerium, et raha jaotab ekspertkomisjon ning minister saab komisjoni ettepaneku kas kinnitada või erandkorras korrigeerida, kasutades seejuures ministeeriumi reservi.

Tekkinud olukord tekitab palju küsimusi, milline on ministeeriumi pikem plaan, et tagada Eesti teatrivõrgu jätkusuutlikkus ning prognoositav rahastamine kooskõlas kultuuripoliitika eesmärkidega.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Kuidas hindate Teie kui kultuuriminister kujunenud olukorda, kus mitmed kvaliteeti ja järjepidevust tõestanud etendusasutused on sattunud ellujäämisraskustesse riigieelarveliste vahendite vähendamise ja jaotusotsuste tõttu?
2. Milliseid konkreetseid muudatusi plaanib Kultuuriministeerium teha etendusasutuste rahastamissüsteemis (sh taotlusvoorude tingimustes, toetusliikides, mitmeaastase rahastuse põhimõtetes), et vältida tulevikus sarnaseid olukordi, kus toimuvad järsud ja ettearvamatud rahastuskärped?
3. Milline on Teie visioon nn üleminekumeetmete sisustamiseks, et teatrid ei satuks järsku olukorda, kus tegevustoetus väheneb või kaob ühe otsusega nii, et see seab ohtu püsiva loomingu tegevuse, tööandja kohustuste täitmise ja pikaajalised repertuaariplaanid?

Arupärimine

08.12.2025 Nr. 867

4. Kuidas kavatseb ministeerium tagada rahastusotsuste suurema läbipaistvuse ja prognoositavuse – nii komisjoni töö, hindamiskriteeriumide kui ka ministri võimalike erandotsuste (nt reservist antavad toetused) puhul?

5. Millised on ministeeriumi pikema perspektiivi plaanid Eesti teatrite rahastamise kogumahu suhtes, arvestades piletitulu piiratust, kulude kasvu ning kultuuripoliitilist eesmärki hoida piletihind sellisel tasemel, et teater oleks kättesaadav võimalikult laiale elanikkonnale?

Lugupidamisega

Riigikogu liikmed:

Vädim Belobroytsev
Lauri Laats
Pete Enn
Vladimir Oshipov
Anastassia Kovlenko-Kõlvart